

2023-yil yanvar-dekabr oylari uchun
dastlabki ma'lumot

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-yil** yanvar-dekabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **325 206,7 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-yilning** yanvar-dekabr oylariga nisbatan **47 456,9 ming AQSH** dollariga yoki **12,7 %** ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **217 800,2** ming AQSH dollariga (**4,2 %** ga kamaydi) va import hajmi **107 406,5** ming AQSH dollariga (**26,0 %** ga kamaydi). Hisobot davrida **110 393,7** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023-yil yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

<p>Pokiston</p> <p>TSA – 83 954,0</p> <p>Eksport: 69 640,3 Import: 14 313,7</p> <p> 25,8 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 69 120,0</p> <p>Eksport : 37 429,0 Import : 31 691,0</p> <p> 21,3 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 57 808,3</p> <p>Eksport : 57 011,2 Import : 797,2</p> <p> 17,8 %</p>	<p>Rossiya Federatsiyasi</p> <p>TSA – 28 350,8</p> <p>Eksport : 21 912,3 Import : 6 438,5</p> <p> 8,7 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 20 909,4</p> <p>Eksport : 5 856,1 Import : 15 053,3</p> <p> 6,4 %</p>
<p>Turkiya</p> <p>TSA – 18 462,2</p> <p>Eksport : 8 368,0 Import : 10 094,2</p> <p> 5,7 %</p>	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 10 365,5</p> <p>Eksport : 3 389,3 Import : 6 976,2</p> <p> 3,2 %</p>	<p>Italiya</p> <p>TSA – 5 431,5</p> <p>Eksport : 0,6 Import : 5 430,9</p> <p> 1,7 %</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 4 022,3</p> <p>Eksport : 1 355,3 Import : 2 667,0</p> <p> 1,2 %</p>	<p>Eron</p> <p>TSA – 3 966,9</p> <p>Eksport : 1 883,8 Import : 2 083,0</p> <p> 1,2 %</p>

Surxondaryo viloyati jahonning **55** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Pokistonda (**25,8 %**), XXRda (**21,3 %**), Afg'onistonda (**17,8 %**), Rossiyada (**8,7 %**), Qozog'istonda (**6,4 %**), Turkiyada (**5,7 %**), Tojikiston (**3,1 %**), Italiyada (**1,7 %**), Hindistonda (**1,2 %**) va Eron (**1,2 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN 14 TA DAVLAT

(2023-yil yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **9** ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, XXR, Ozarbayjon, Vetnam, Belarus, BAA va Polsha davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **11** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Pokiston	46 256,2	69 823,1	83 954,0
 Eksport	33 601,3	47 346,2	69 640,3
Import	12 654,9	22 476,9	14 313,7
XXR	157 957,3	77 251,8	69 120,0
 Eksport	75 711,2	45 725,6	37 429,0
Import	82 246,0	31 526,2	31 691,0
Afg'oniston	22 170,7	18 663,8	57 808,3
 Eksport	21 652,2	17 732,2	57 011,2
Import	518,4	931,6	797,2
Rossiya	48 197,2	73 766,2	28 350,8
 Eksport	23 741,8	32 249,5	21 912,3
Import	24 455,4	41 516,7	6 438,5
Qozog'iston	65 387,1	50 178,5	20 909,4
 Eksport	37 747,0	38 503,3	5 856,1
Import	27 640,1	11 675,2	15 053,3
Turkiya	32 489,4	22 485,8	18 462,2
 Eksport	17 603,9	16 139,1	8 368,0
Import	14 885,5	6 346,7	10 094,2
Tojikiston	11 654,6	14 610,1	10 365,5
 Eksport	6 640,8	4 385,2	3 389,3
Import	5 013,8	10 224,9	6 976,2
Italiya	2 188,5	636,5	5 431,5
 Eksport	1,0	5,9	0,6
Import	2 187,5	630,6	5 430,9
Hindiston	3 735,8	5 732,5	4 022,3
 Eksport	1 448,5	1 352,3	1 355,3
Import	2 287,3	4 380,2	2 667,0
Eron	7 734,2	6 228,0	3 966,9
 Eksport	1 216,1	4 963,6	1 883,8
Import	6 518,1	1 264,4	2 083,0

	Davlatlar	2021-y.	2022-y.	2023-y.
	Germaniya	5 911,5	4 381,1	2 513,9
	<i>Eksport</i>	288,4	2 227,1	728,3
	<i>Import</i>	5 623,0	2 153,9	1 785,6
	Turkmaniston	1 849,0	1 355,4	2 109,7
	<i>Eksport</i>	425,4	456,5	787,4
	<i>Import</i>	1 423,6	898,9	1 322,4
	Ozərbayjon	1 857,2	2 079,8	1 958,5
	<i>Eksport</i>	1 857,2	2 079,8	1 958,5
	<i>Import</i>	-	-	0,0
	Niderlandiya	173,9	36,5	1 931,4
	<i>Eksport</i>	0,8	1,5	0,6
	<i>Import</i>	173,2	34,9	1 930,8
	Belarus	1 809,6	2 525,3	1 340,5
	<i>Eksport</i>	725,4	2 156,0	991,3
	<i>Import</i>	1 084,2	369,3	349,2
	Litva	275,7	2 553,0	1 150,1
	<i>Eksport</i>	13,5	0,3	0,2
	<i>Import</i>	262,1	2 552,7	1 149,9
	BAA	728,9	1 103,1	981,8
	<i>Eksport</i>	728,9	1 103,1	763,5
	<i>Import</i>	-	-	218,3
	Vetnam	-	2,2	941,8
	<i>Eksport</i>	-	2,2	889,5
	<i>Import</i>	-	0,0	52,3
	Koreya Respublikasi	1 388,4	1 363,9	927,8
	<i>Eksport</i>	11,2	23,1	4,7
	<i>Import</i>	1 377,2	1 340,8	923,1
	Polsha	555,5	791,2	871,5
	<i>Eksport</i>	126,1	650,0	490,7
	<i>Import</i>	429,3	141,1	380,8

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023-yil yanvar-dekabr)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	325 206,7	87,3	100
Termiz sh.	45 704,9	99,4	14,1
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	9 255,9	75,1	2,8
Angor	27 248,9	155,6	8,4
Bandixon	6 007,6	102,4	1,8
Boysun	8 023,5	76,7	2,5
Muzrabot	14 918,3	137,3	4,6
Denov	58 944,5	102,1	18,1
Jarqo'rg'on	26 185,8	113,9	8,1
Qumqo'rg'on	12 253,8	111,8	3,8
Qiziriq	15 643,2	92,9	4,8
Sariosiyo	16 937,7	31,4	5,2
Termiz	29 260,9	73,3	9,0
Uzun	21 832,0	87,6	6,7
Sherobod	21 547,7	131,4	6,6
Sho'rchi	8 649,3	36,1	2,7

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Denov

58 944,5

Termiz sh.

45 704,9

Termiz

29 260,9

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Bandixon

6 007,6

Boysun

8 023,5

Sho'rchi

8 649,3

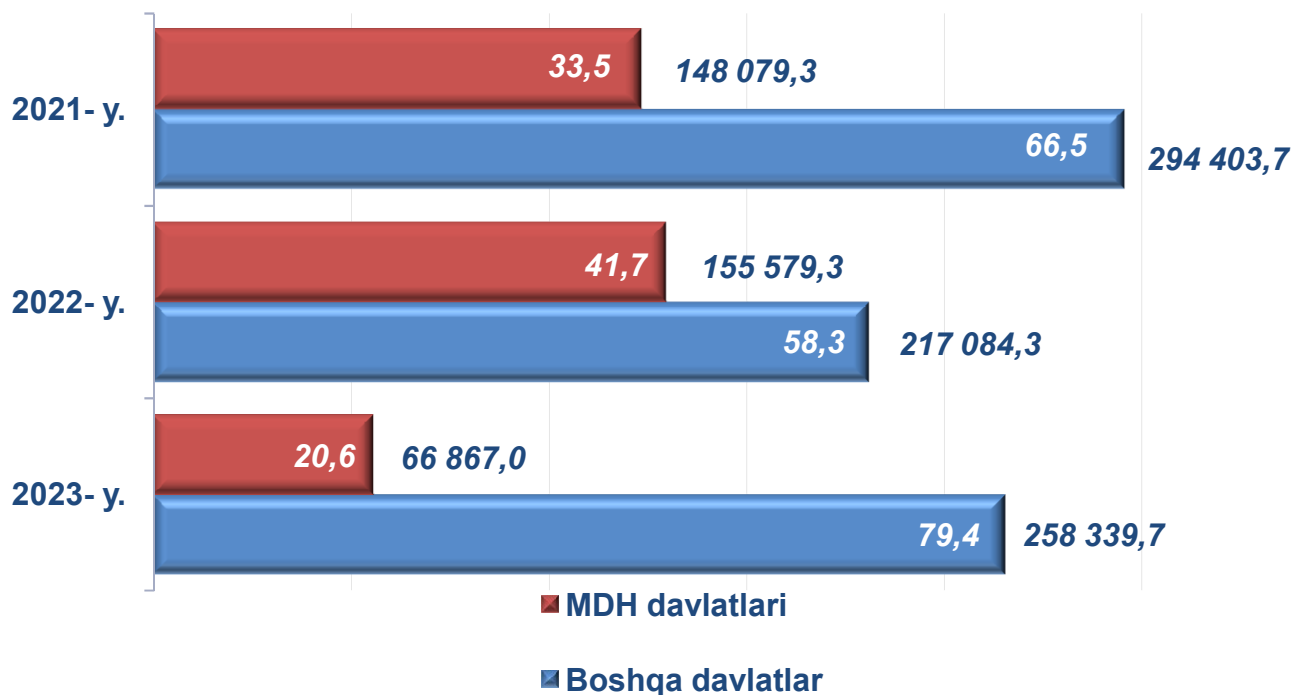
Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **18,1 %** ulush bilan **58 944,5** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon tumanida **1,8 %** ulush bilan **6 007,6** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023-yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **20,6** % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022-yilning mos davriga nisbatan **21,1** % ga kamayib, so'ngi uch yilda eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023-yilning yanvar-dekabr oylarida 2022-yilning mos davriga nisbatan **21,1** % ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **79,4** % ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023-yil yanvar-dekabr holatiga ko'ra, **66 867,0** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **36 559,5** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **30 307,5** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023-yil yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

<p>Rossiya Federatsiyasi TSA – 28 350,8 Eksport – 21 912,3 Import – 6 438,5</p> 	<p>Qozog'iston TSA – 20 909,4 Eksport – 5 856,1 Import – 15 053,3</p>
<p>Tojikiston TSA – 10 365,5 Eksport – 3 389,3 Import – 6 976,2</p> 	<p>Turkmaniston TSA – 2 109,7 Eksport – 787,4 Import – 1 322,4</p>
<p>Ozərbayjan TSA – 1 958,5 Eksport – 1 958,5 Import – 0,0</p> 	<p>Belarus Respublikasi TSA – 1 340,5 Eksport – 991,3 Import – 349,2</p>
<p>Qirg'iz Respublikasi TSA – 765,6 Eksport – 661,2 Import – 104,4</p> 	<p>Ukraina TSA – 505,9 Eksport – 442,4 Import – 63,5</p>
<p>Armaniston TSA – 496,8 Eksport – 496,8 Import – 0,0</p> 	<p>Moldova Respublikasi TSA – 64,3 Eksport – 64,3 Import – 0,0</p>

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**42,4 %**), Qozog'iston (**31,3 %**) hamda Tojikiston (**15,5 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni **304** taga yetdi va ular tomonidan **217 800,2** ming AQSH dollari qiymatidagi (2022-yilning mos davriga nisbatan **4,2 %** ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023-yil yanvar-dekabr, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (keyingi o'rinlarda **TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – **XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	227 435,3	217 800,2	96,7	95,8	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	125 911,7	113 050,2	118,7	89,8	55,3	51,9
Ichimliklar va tamaki	164,4	862,1	56,6	5,2 m.	0,1	0,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	10 932,9	11 656,1	59,2	106,6	4,8	5,4
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	891,3	586,9	15,0 m.	65,8	0,4	0,3
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	211,7	-	-	-	0,1	-
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	281,0	438,5	182,1	156,1	0,1	0,2
Sanoat tovarlari	80 158,4	67 870,6	78,1	84,7	35,2	31,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	160,8	1 320,1	14,3	8,2 m.	0,1	0,6
Turli xil tayyor buyumlar	4 009,0	16 205,5	2,6 m.	4,0 m.	1,8	7,4
Xizmatlar	4 714,0	5 810,1	96,7	123,3	2,1	2,7

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,3 %** ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**51,9 %**), sanoat tovarlari (**31,1 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**7,4 %**) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023-yil yanvar-dekabr)

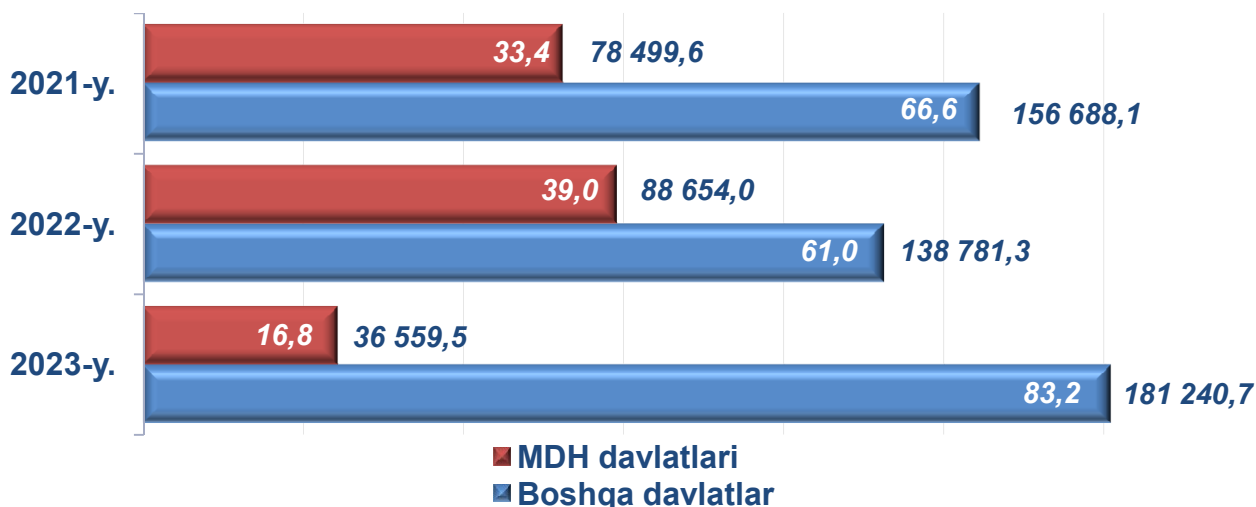
XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	94 812,7	78,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	18 038,6	7,5 m.
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	123,8	10,2 m.
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	43,5	19,5
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar	21,3	1,3
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	10,3	2,2 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	858,5	5,2 m.
Tamaki	3,6	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Moy olinadigan urug‘lar va moy olinadigan mevalar	7 121,9	133,1
To‘qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	2 508,8	74,8
Xayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 573,0	119,0
56 bo‘limga kiritilgandan tashqari o‘g‘itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo	452,5	50,1
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Bo‘yoqlar, taninlar va bo‘yoqlar	429,2	191,7
Noorganik kimyoviy moddalar	4,6	126,1
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2,6	86,7
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	1,4	3,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,4	2,1 m.
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,3	-
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashina va uskunalar	764,2	1085,1
Aniq soxalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar	347,3	25,7 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	200,0	229,4 m.

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	65 945,4	86,6
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	1 427,9	143,4
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	384,6	58,3
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	70,1	3,2
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	41,7	19,0
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	0,8	60,1
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	1 862,7	97,9
Transport xizmatlari	1 554,2	172,1
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	1 256,1	-
Sayohat	601,2	39,4
Boshqa biznes xizmatlari	535,9	141,0
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	15 342,5	4,9 m.
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	656,3	3837,8 m.
Poyabzal	172,0	44,3
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	34,5	7,5
Har xil tayyor mahsulotlar	0,2	7,7

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-dekabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023-yilning yanvar-dekabr oylarida MDH mamlakatlariga **36 559,5** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **16,8 %** ini tashkil etdi.

2023-yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Afg'oniston, Pokiston, XXR, Rossiya, Qozog'iston, Turkiya va Tojikiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **93,5 %** ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023-yil yanvar-dekabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-dekabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'рни	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	47 346,2	69 640,3	140,9	147,1	1	1
Afg'oniston	17 732,2	57 011,2	81,9	3,2 m.	5	2
XXR	45 725,6	37 429,0	60,4	81,9	2	3
Rossiya	32 249,5	21 912,3	135,8	67,9	4	4
Turkiya	16 139,1	8 368,0	91,7	51,8	6	5
Qozog'iston	38 503,3	5 856,1	102,0	15,2	3	6
Tojikiston	4 385,2	3 389,3	66,0	77,3	9	7
Ozarbayjon	2 079,8	1 958,5	112,0	94,2	12	8
Eron	4 963,6	1 883,8	4,1 m.	38,0	8	9
Hindiston	1 352,3	1 355,3	93,4	100,2	13	10
Belarus	2 156,0	991,3	3,0 m.	46,0	11	11
Vetnam	2,2	889,5	-	411,4 m.	37	12
Turkmaniston	456,5	787,4	107,3	172,5	17	13
BAA	1 103,1	763,5	151,4	69,2	14	14
Germaniya	2 227,1	728,3	7,7 m.	32,7	10	15
Qirg'iz Respublikasi	8 264,8	661,2	130,7	8,0	7	16
Armeniya	169,6	496,8	-	2,9 m.	20	17
Polsha	650,0	490,7	5,2 m.	75,5	15	18
Ukraina	339,9	442,4	33,7	130,1	18	19
Iroq	600,4	398,8	150,3	66,4	16	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023-yil yanvar-dekabr)*

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	217 800,2	95,8	100
Termiz sh.	17 147,2	156,7	7,9
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	7 030,4	74,9	3,2
Angor	16 313,6	102,0	7,5
Bandixon	5 989,7	119,7	2,8
Boysun	6 998,4	77,9	3,2
Muzrabot	11 812,7	123,1	5,4
Denov	33 844,3	94,0	15,5
Jarqo'rg'on	19 737,7	131,4	9,1
Qumqo'rg'on	11 268,0	121,5	5,2
Qiziriq	14 159,0	135,9	6,5
Sariosiyo	11 959,1	69,2	5,5
Termiz	20 021,5	71,1	9,2
Uzun	13 643,5	83,0	6,3
Sherobod	18 373,9	133,8	8,4
Sho'rchi	7 432,0	38,6	3,4

Eng yuqori hajm, ming AQSH dollari

Denov

33 844,3

Termiz

20 021,5

Jarqo'rg'on

19 737,7

Eng quyi hajm, ming AQSH dollari

Bandixon

5 989,7

Boysun

6 998,4

Oltinsoy

7 030,4

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **15,5 %** bilan **33 844,3** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon **2,8 %** bilan **5 989,7** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023-yil yanvar-dekabr oylarida **109 117,6** tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2022-yilning mos davriga nisbatan **39,7 %** ga yoki **71 729,5** tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**59,2 %**), Afg'oniston (**14,5 %**), Rossiya (**8,6 %**), XXR (**6,1 %**) hamda Qozog'iston (**3,9 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023-yil yanvar-dekabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **115 918,4** ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022-yilning mos davriga nisbatan **10,3 %** ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi **53,2 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023-yil yanvar-dekabr, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023-yil yanvar-dekabr)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	35 150,1	68 606,5	59,2
Afg'oniston	24 737,6	16 818,7	14,5
Rossiya	11 502,7	9 984,7	8,6
XXR	7 322,1	7 112,6	6,1
Qozog'iston	22 016,0	4 515,8	3,9
Eron	1 247,5	1 509,0	1,3
Ozarbayjon	742,7	1 398,0	1,2
Turkiya	610,4	1 153,5	1,0
Belarus	1 460,4	953,6	0,8
Turkmaniston	696,0	725,8	0,6
Germaniya	225,0	578,0	0,5
Polsha	1 004,2	489,0	0,4
Ukraina	776,3	439,0	0,4
Iroq	274,4	398,8	0,3
BAA	299,6	333,0	0,3
Latviya	245,8	238,4	0,2
Tojikiston	460,1	203,1	0,2
AQSh	33,5	175,4	0,2
Gruziya	130,8	118,7	0,1
Boshqa davlatlar	182,7	166,8	0,1

* qiymat ifodasidan

2023-yil yanvar-dekabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **59,2** %).

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023-yil yanvar-dekabr oylari yakuni bo'yicha **83 039,5** ming AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **38,1** % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan **1,9** % ga oshdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**46,1** %), gilamlar (**21,0** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**18,5** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil
Jami:		81 467,8	83 039,5
	Paxtadan yigirilgan ip	63 364,9	38 276,2
	Gilamlar	648,1	17 459,9
	Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	3 121,7	15 342,5
	Paxtadan gazlamalar	8 783,1	8 920,4
	Ipak va ipak mahsulotlari	4 879,2	3 035,7
	Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	670,8	4,8

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ming AQSH dollari)

	2022-yil	2023-yil	O‘shish sur‘ati, % da
Afg‘oniston	479,1	33 839,1	70,6 m.
XXR	41 775,7	30 312,8	72,6
Rossiya	10 364,4	7 628,3	73,6
Turkiya	14 950,8	6 885,0	46,1
Tojikiston	1 756,6	1 038,6	59,1
Pokiston	4 669,2	961,9	20,6
Vetnam	-	889,4	-
Armeniya	169,6	496,8	2,9 m.
BAA	279,5	430,4	154,0
Ozərbayjon	33,8	206,8	6,1 m.
Qirg‘iz Respublikasi	3 684,7	133,2	3,6
Bangladesh	-	112,5	-
Eron	1 916,6	53,1	2,8
Portugaliya	-	51,5	-
Germaniya	735,3	-	-
Hindiston	214,5	-	-
Belarus	107,5	-	-
Kanada	57,1	-	-
Polsha	273,5	-	-

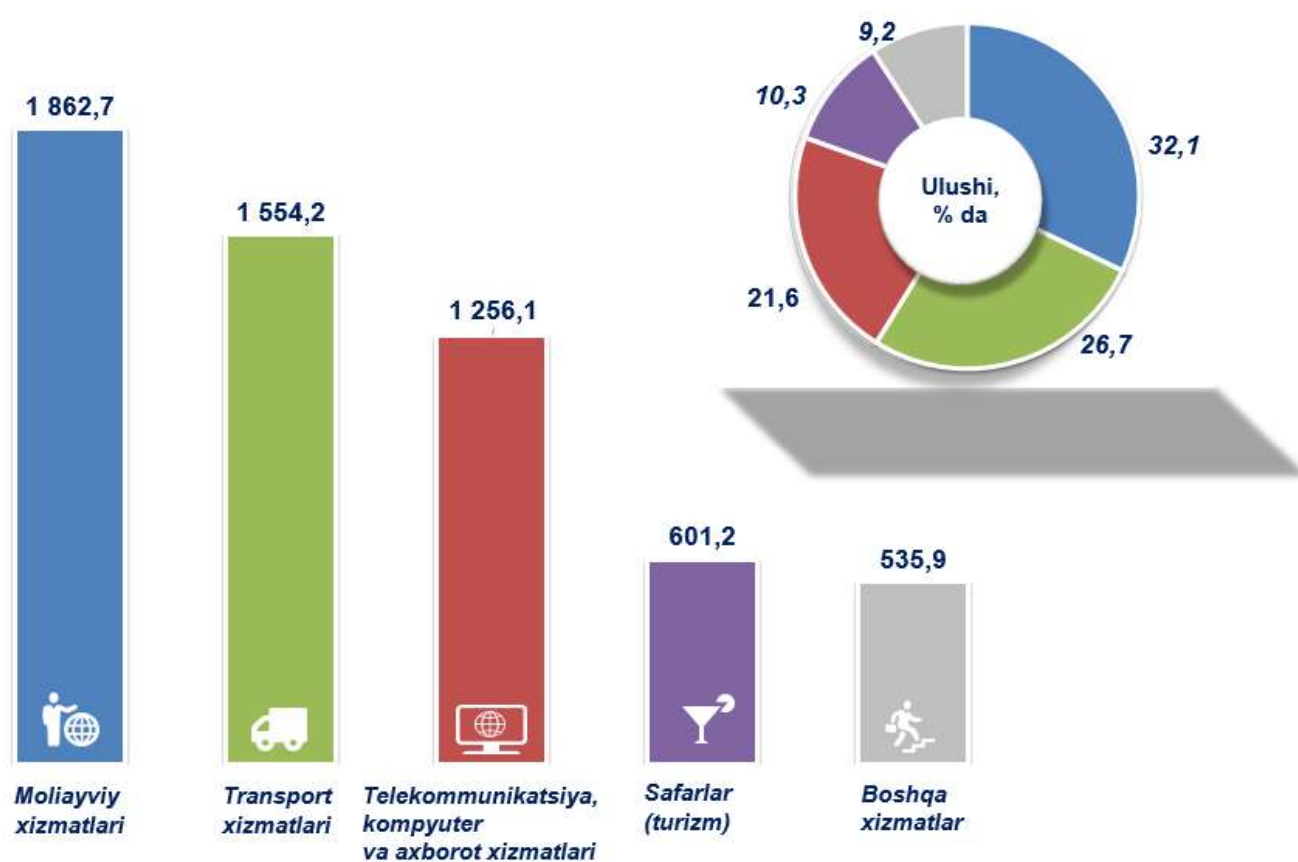

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Afg‘oniston (**40,8 % – 33 839,1** ming AQSH dollari), XXR (**36,5 % – 30 312,8** ming AQSH dollari), Rossiya Federatsiyasi (**9,2 % – 7 628,3** ming AQSH dollari) va Turkiya (**8,3 % – 6 885,0** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023-yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

 Xizmatlar eksporti hajmi **5 810,1** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **2,7** % ini tashkil etib, 2022-yilning mos davriga nisbatan **23,3** % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy (**32,1** %), transport (**26,7** %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (**21,6** %), safarlar (turizm) (**10,3** %), va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**9,2** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2023-yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi **107 406,5** ming AQSH dollarini va 2022-yilning mos davriga nisbatan **74,0** % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (**42,8** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**23,1** %), hamda sanoat tovarlari (**21,5** %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI

(2023-yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023-yilning yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **38 528,9** ming AQSH dollariga kamaydi va **106 484,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **921,7** ming AQSH dollariga yetdi.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO‘YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	145 228,3	107 406,5	70,1	74,0	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	33 474,5	24 768,4	102,5	74,0	23,1	23,1
Ichimliklar va tamaki	-	329,7	-	-	-	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	2 095,3	1 581,0	33,1	75,5	1,4	1,5
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	648,1	2 076,2	38,2	3,2 m.	0,4	1,9
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	96,3	480,1	8,1	5,0 m.	0,1	0,4
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	5 256,4	4 116,8	86,3	78,3	3,6	3,8
Sanoat tovarlari	54 943,4	23 058,0	86,2	42,0	37,8	21,5
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	44 246,7	46 012,3	49,2	104,0	30,5	42,8
Turli xil tayyor buyumlar	4 252,9	4 062,2	77,6	95,5	2,9	3,8
Xizmatlar	214,6	921,7	139,2	4,3 m.	0,2	0,9

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023-yil yanvar-dekabr)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	14 863,1	65,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	6 454,4	2,2 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	2 188,4	50,9
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	512,6	43,0
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	280,3	168,0
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	275,4	18,7
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	98,7	17,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	681,6	9,4 m.
Probka va yog'och taxtalar	509,3	2,1 m.
Xayvonlar va o'simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tavsiflanmagan	362,3	23,5
To'qimachilik tolalari (ustki va boshqa taroqsimon junlardan tashqari) va ularning chiqindilari (ip yoki matoga ishlov berilmagan)	16,0	-
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	11,8	6,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	2 076,2	3,3 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	2 318,1	98,0
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	582,9	144,6
Noorganik kimyoviy moddalar	346,4	30,1
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	314,0	89,0
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	158,6	4,6 m.
Organik kimyoviy moddalar	151,8	35,8
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	123,5	2,3 m.
Birlamchi shakldagi plastmassalar	83,8	20,6
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	37,7	56,7
Turli xil tayyor buyumlar		
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari blokli binolar, armatura va mahkamlash	1 925,1	116,3

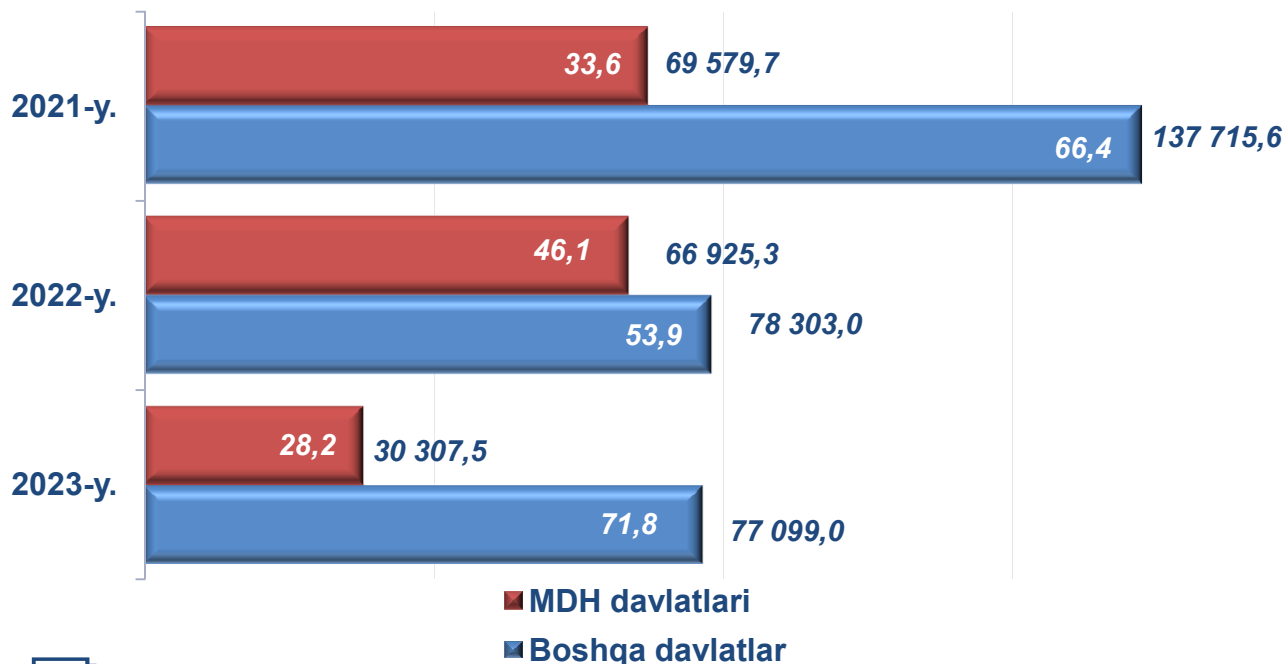
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilga nisbatan, % da
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 925,1	116,3
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	1 336,9	68,9
Yo'l aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	386,9	110,7
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	386,3	144,3
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar	15,0	108,7
Poyabzal	0,9	48,1
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	10 163,6	24,6
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	7 976,3	72,6
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 878,8	9,0 m.
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 268,4	86,5
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	332,6	54,9
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	186,9	112,3
Rangli metallar	133,4	3,0 m.
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar	118,1	251,2 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	21 031,2	79,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	9 330,3	133,8
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	8 763,9	160,1
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	4 257,7	193,2
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	2 119,2	123,3
Metallni qayta ishlash mashinalari	476,5	2,6 m.
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunolari	27,6	42,4
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblari va uskunalar	5,9	23,2

2023-yil yanvar-dekabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **28,2 %** ni tashkil etib, 2022-yilning mos davriga nisbatan **17,9 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023-yil yanvar-dekabr oylarida viloyatimiz **41** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Qozog'iston, Pokiston, Turkiya, Tojikiston, Rossiya Federatsiyasi va Italiya) jami importning **3/4** qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023-yil yanvar-dekabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-dekabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
XXR	31 526,2	31 691,0	38,3	100,5	2	1
Qozog'iston	11 675,2	15 053,3	42,2	128,9	4	2
Pokiston	22 476,9	14 313,7	177,6	63,7	3	3
Turkiy	6 346,7	10 094,2	42,6	159,0	6	4
Tojikiston	10 224,9	6 976,2	2,0 m.	68,2	5	5
Rossiya Federatsiyasi	41 516,7	6 438,5	169,8	15,5	1	6
Italiya	630,6	5 430,9	28,8	8,6 m.	18	7
Hindiston	4 380,2	2 667,0	191,5	60,9	7	8
Eron	1 264,4	2 083,0	19,4	164,7	12	9
Niderlandiya	34,9	1 930,8	20,2	55,3 m.	32	10
Germaniya	2 153,9	1 785,6	38,3	82,9	9	11
Turkmaniston	898,9	1 322,4	63,1	147,1	16	12
Litva	2 552,7	1 149,9	9,7 m.	45,0		13
Koreya Republikasi	1 340,8	923,1	97,4	68,8	8	14
Ekvador	682,2	840,2	168,0	123,2	17	15
Afg'oniston	931,6	797,2	179,7	85,6	15	16
Ispaniya	3,1	546,0	0,6	178,2 m.	38	17
Xitoy, Gongkong MMR	138,1	478,3	128,6	3,5 m.	26	18
Polsha	141,1	380,8	32,9	2,7 m.	25	19
Belarus	369,3	349,2	34,1	94,5	20	20

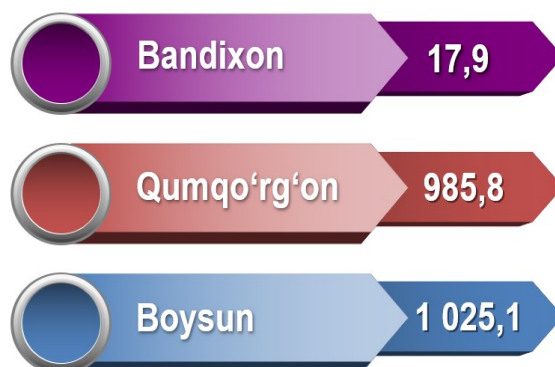
SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023-yil yanvar-dekabr)

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	107 406,5	74,0	100
Termiz sh.	28 557,7	81,5	26,6
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	2 225,5	75,9	2,1
Angor	10 935,3	7,1 m.	10,2
Bandixon	17,9	2,1	-
Boysun	1 025,1	69,1	1,0
Muzrabot	3 105,6	2,4 m.	2,9
Denov	25 100,2	115,5	23,4
Jarqo'rg'on	6 448,1	80,8	6,0
Qumqo'rg'on	985,8	58,5	0,9
Qiziriq	1 484,2	23,1	1,4
Sariosiyo	4 978,6	13,6	4,6
Termiz	9 239,4	78,7	8,6
Uzun	8 188,5	96,5	7,6
Sherobod	3 173,8	118,8	3,0
Sho'rchi	1 217,3	25,8	1,1

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **26,6** % bilan **28 557,7** ming AQSH dollarini, eng quyi, Bandixon **17,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.